Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0821U102322

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 22-09-2021

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Хахула Богдан Валерійович

2. Khakhula Bohdan Valeriiovych

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 051

Назва наукової спеціальності: Соціальні та поведінкові науки. Економіка

Галузь / галузі знань:

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 07-09-2021

Спеціальність за освітою: Менеджмент організацій і адміністрування

Місце роботи здобувача: Білоцерківський національний аграрний університет

Код за ЄДРПОУ: 00493712

Місцезнаходження: пл. Соборна, буд. 8/1, м. Біла Церква, Білоцерківський р-н., Київська обл., 09100, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ 27.821.004

Повне найменування юридичної особи: Білоцерківський національний аграрний університет

Код за ЄДРПОУ: 00493712

Місцезнаходження: пл. Соборна, буд. 8/1, м. Біла Церква, Білоцерківський р-н., Київська обл., 09100, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Білоцерківський національний аграрний університет

Код за ЄДРПОУ: 00493712

Місцезнаходження: пл. Соборна, буд. 8/1, м. Біла Церква, Білоцерківський р-н., Київська обл., 09100, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 06.71.07, 06.75.61

Тема дисертації:

1. Організаційно-економічний механізм регулювання ринку продукції племінного свинарства
2. Organizational and economic mechanism of breeding pig products markets regulation

Реферат/анотація:

1. Дисертація присвячена теоретико-методичному обґрунтуванню та розробці практичних рекомендацій щодо удосконалення організаційно-економічного механізму регулювання ринку продукції племінного свинарства. У дослідженні ринок племінного свинарства розглядається як сукупність виробничо-економічних відносин між економічними суб'єктами щодо різних процесів, які формують передумову для інтенсивного розвитку галузі промислового свинарства. Виділено складові ринку продукції племінного свинарства: ринок сперми та ембріонів; ринок племінного молодняку та дорослих тварин, що охоплює сегменти за статтю тварин, їх віком, чистотою породи (класу еліта, інших класів, метиси і т.д.); ринок послуг, ринок супутньої продукції. Систематизовано особливості ринку продукції племінного свинарства, які доцільно враховувати при розробці та модернізації важелів організаційно-економічного регулювання. Уточнено дефініцію організаційно-економічного механізму регулювання ринку продукції племінного

свинарства, який розглядається як органічне поєднання державного економічного регулювання виробництва племінної продукції та інноваційних технологій і механізмів ринкового саморегулювання, і включає ціновий та фінансово-кредитний механізми, систему страхування і оподаткування, бюджетну підтримку й інноваційно-інвестиційне забезпечення. Специфіка функціонування організаційно-економічного механізму ринку племінного свинарства проявляється у високій монополізації виробництва та залежності від інвестицій у вигляді державної підтримки. Обґрунтовано, що ринок продукції племінного свинарства доцільно досліджувати за двома напрямами: перший – стан і тенденції формування споживчого попиту на племінну продукцію; розробка прогнозів попиту; другий – визначення специфічних особливостей товарної пропозиції, виробничих можливостей підгалузі племінного свинарства, визначення економічної ефективності виробництва продукції на рівні господарюючих суб'єктів. Розробку прогнозу розвитку ринку продукції племінного свинарства доцільно розробляти з урахуванням внутрішнього попиту на продукцію товарного свинарства та можливого імпорту племінних свиней. Систематизовано інструменти державної підтримки галузі у країнах інтенсивного свинарства, які включають наступні їх види: дотації; субсидування процентної ставки; фінансування наукових досліджень; страхування; пільгове кредитування; відшкодування матеріальних і виробничих витрат; регулювання цін; державні інтервенції. Встановлено, що державне регулювання у племінному свинарстві провідних країн світу зорієнтовано на забезпечення інтенсивного динамічного розвитку галузі, підвищення продуктивності тварин, суворе додержання екологічних вимог. Доведено, що нарощення обсягів виробництва продукції досліджуваної галузі у провідних країнах світу забезпечено за рахунок досягнень у селекції та генетиці тварин. Встановлено, що на 1 січня 2021 р. в усіх категоріях господарств збільшилося поголів'я свиней проти відповідного періоду 2020 року на 113 тис. голів, у тому числі в сільськогосподарських підприємствах – на 320,2 тис., при цьому в господарствах населення відбулося зменшення – на 207,2 тис. голів, на основі чого зроблено висновок про посилення концентрації свиней у спеціалізованих господарствах. Розраховано, що за 2018-2020 рр. рівень витрат кормів на одиницю приросту свиней у сільськогосподарських підприємствах суттєво не змінилося і становить 4,8 ц. корм. од., однак у господарствах населення спостерігається тенденція до зниження даного показника, що зумовлює недостатній рівень ефективності виробництва. Виявлено, що індекс цін на зернові в 2020 р. є суттєво вищим за відповідне значення індексу цін на свиней, що призвело до збитковості, особливо малих та середніх сільськогосподарських підприємств. Доведено, що в країні нараховується 11 порід свиней, найбільш поширеними серед яких (90% поголів'я) є велика біла, полтавська м'ясна і українська м'ясна. Проаналізовано, що за 2002-2018 рр. спостерігається зниження поголів'я свиней на 61% в суб'єктах племінної справи, найбільш відчутне в сільськогосппідприємствах з поголів'ям до 500 голів, однак висококонцентрованим суб'єктам господарювання вдалося зберегти поголів'я племінних тварин. Виділено цільові сегменти виробників племінної продукції залежно від розміру поголів'я: із поголів'ям до 500 голів, зорієнтовані на задоволення попиту малих та середніх сільськогосподарських підприємств та господарства населення; із поголів'ям більше 2000 гол. – на забезпечення племінним молодняком суб'єктів підприємницької діяльності, які здійснюють промислове виробництво продукції свинарства.

2. The dissertation deals with the theoretical and methodological substantiation and development of practical guidelines on improving the organizational and economic mechanism of breeding pig products market regulation. The study considers the breeding pig market is as a set of production and economic relations between economic entities in relation to various processes that form a prerequisite for the intensive development of the commercial pig industry. The study identified components of the market of breeding pig products: the market of semen and embryos; market of breeding young and adult animals, covering segments by the animals sex, age, the breed purity (elite class, other classes, half-breeds, etc.); services market, joint products market. The peculiarities of the breeding pig products market to be taken into account while developing and modernizing the levers of organizational and economic regulation were systematized. The definition of organizational and economic mechanism of market regulation of breeding pig products which is considered as an organic combination of state economic regulation of breeding products and innovative technologies and mechanisms of market self-regulation. It involves price and financial mechanisms, insurance and taxation system, budget support and innovation as well

as investment support. The specificity of the organizational and economic mechanism of the breeding pig market functioning is manifested in the high monopolization of production and its dependence on investment in the form of state support. The study proved that the breeding pig products market is to be studied in two directions: the first one involves studying the state and trends of consumer demand for breeding products, demand forecasts development; the second one involves determination of specific features of the commodity offer, production possibilities of the pig breeding sub-branch, determination of economic efficiency of production at the level of economic entities. Working out the breeding pig products market development forecast is to be carried out taking into account the domestic demand for marketable pig products and possible imports of breeding pigs. The instruments of state support of the industry in the countries of intensive pig breeding were systematized. These include subsidies; interest rate subsidies, research funding; insurance; preferential lending; reimbursement of material and production costs; price regulation; government interventions. It was established that the state regulation in breeding pig breeding of the leading countries is focused on ensuring intensive dynamic development of the industry, increasing animal productivity, strict compliance with environmental requirements. The study proved that the branch production volumes increase in the leading countries is provided at the expense of achievements in the animals selection and genetics. It is established that on January 1, 2021 in all categories of farms the number of pigs increased against the corresponding period of 2020 by 113 thousand heads, including in agricultural enterprises - by 320.2 thousand, while in households there was a decrease - by 207.2 thousand heads, on the basis of which it was concluded that the concentration of pigs in specialized farms has increased. It is estimated that in 2018-2020 the level of feed consumption per unit growth of pigs in agricultural enterprises has not changed significantly and is 4.8 quintals. feed. units, however, in households there is a tendency to reduce this indicator, which causes an insufficient level of production efficiency. It was found that the grain price index in 2020 is significantly higher than the corresponding value of the pig price index, which led to losses, especially for small and medium-sized agricultural enterprises. It is proved that of the 11 breeds of pigs in the country, the most common (90% of the livestock) are Large white, Poltava meat and Ukrainian meat breeds. A decrease in the number of pigs was found out on 61% in breeding sites in 2002-2018. It was the most noticeable in agricultural enterprises with a livestock of up to 500 animals though highly concentrated economic entities managed to maintain the breeding stock animals. Target segments of breeding producers was identified depending on the size of the herd: enterprises with the livestock of up to 500 animals focused on meeting the demand of small and medium-sized agricultural enterprises and households; those with the livestock of more than 2000 animals that supply the breeding stock to business entities engaged in industrial pig production.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Свиноус Іван Вікторович

2. Svynous Ivan Viktorovych

Кваліфікація: д. е. н., 08.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Самойлик Юлія Василівна

2. Samoilyk Yuliia Vasylivna

Кваліфікація: д. е. н., 08.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Лаврук Віталій Валерійович

2. Lavruk Vitalii Valeriiovych

Кваліфікація: д. е. н., 08.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Шуст Олена Анатоліївна
2. Shust Olena Anatoliivna

Кваліфікація: д. е. н., 08.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Крисанов Дмитро Федосович
2. Krysanov Dmytro Fedosovych

Кваліфікація: д. е. н., 08.07.02

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради	Паска Ігор Миколайович
Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Паска Ігор Миколайович
Відповідальний за підготовку облікових документів	
Реєстратор	
Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності	Юрченко Т.А.